

Meur a skrivad evit un niver...

Hervez an ezhommoù e implijer skrivadoù kevrennel pe skrivadoù degel evit jediñ, met an daou zoare-se da skrivañ n'int ket bet ijinet d'ar memes mare.

Er penn kentañ e oa ar c'hevrennoù ...

Da vare an ejiptianed kozh pe ar c'hresianed kozh e veze sellet oute evel "traoù" na ouier ket re daoust hag-eñ e oant niveroù pe get. An niveroù, a gave dezhe, a oa liammet gant ur muzul (hirder, gorread...) ha ne oa ken met choaz un unanenn a-feson (*sellet ouzh ar stern e-kichen*) evit ma vefe ar muzul un niver anterin : ar gwir niveroù a oa neuze an niveroù anterin. Ar c'hevrennoù a oa hepken keñverioù muzulioù ha ne oa ket tamm

doare da notiñ anezhe en un doare aez : da skwer e veze lavaret "14 a zo evit 6

ar pezh eo 21 evit 9, pe ar pezh eo 7 evit 3" (pa skrivomp hirie $\frac{14}{6} = \frac{21}{9} = \frac{7}{3}$).

Met evit afer-se e ouie mat an dud an doare da jediñ gant ar c'hevrennoù, dre implij teknikoù disheñvel diouzh ar re a implijomp-ni.

Ar skrivadoù degel a zeuas pell goude...

E fin ar grenn-amzer (XIV^{vet}) eo bet ijinet ar skrivad-kevrenn a-vremañ (hag ar gerioù *numerator* ha *denominator*) gant ar matematikour frañsad Nicolas Oresme, ar c'hevrennoù degel gant ar matematikour arabek Al Kashi; ha n'eo nemet er XVI^{vet} kantvet ez eus bet krouet ur skrivad tost deus an hini a anvezomp evit an niveroù degel, gant ar matematikour flamand Simon Stevin.

*Lakomp hon eus ur
segmant hag a vuzul, gant
an notadurioù a vremañ,
 $\frac{21}{9}$ cm : ma kemerer ar mm
evel unanenn, ne vo ket
renket ar problem met ma
choazer evel unanenn an
hirder $\frac{1}{9}$ cm, neuze e vo
21 unanenn hirder ar
segmant-se !*

Stevin (1548-1620)